

สภาเภสัชกรรม (The Pharmacy Council of Thailand)

สำนักงานเลขาธิการสภาเภสัชกรรม อาคารสภาวิชาชีพ ชั้น 8 กระทรวงสาธารณสุข

เลขที่ 88/19 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 080 285 8082

Website: <https://www.pharmacycouncil.org> Email: pharthai@pharmacycouncil.org

ประกาศสภาเภสัชกรรม

ที่ ๖๙ /๒๕๖๓

เรื่อง รับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม

อาศัยอำนาจตามความในหมวด ๕ ข้อ ๒๒ แห่งข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรในวิชาเภสัชศาสตร์ หรือวุฒิปริญญาตรีในวิชาชีพเภสัชกรรมของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสภาเภสัชกรรม ในการประชุม ครั้งที่ ๓๐๐ (๗/๒๕๖๓) วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีมติรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม จำนวน ๑ หลักสูตร ดังนี้

ชื่อภาษาไทย หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นทางเภสัชกรรมสมุนไพร

ชื่อภาษาอังกฤษ Certificate Short Course Training Program in Herbal Pharmacy

ชื่อประกาศนียบัตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม (สาขาการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร)
Certificate in Pharmacy (Research and Development of Herbal Products)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ๑. สถาบันหลัก วิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย

๒. สถาบันสมทบ ได้แก่

๒.๑ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

๒.๒ ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพร มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๒.๓ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๒.๔ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

๒.๕ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๒.๖ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

๒.๗ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

จึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์ ดร. เภสัชกรหญิงจิราพร ลิ้มปานานนท์)

นายกสภาเภสัชกรรม

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม

๑. ชื่อหลักสูตร

ชื่อภาษาไทย	หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นทางเภสัชกรรมสมุนไพร
ชื่อภาษาอังกฤษ	Certificate Short Course Training Program in Herbal Pharmacy

๒. ชื่อประกาศนียบัตร

ชื่อภาษาไทย	ประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม (สาขาการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร)
ชื่อภาษาอังกฤษ	Certificate in Pharmacy (Research and Development of Herbal Products)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ๓.๑ สถาบันหลัก วิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย
- ๓.๒ สถาบันสมทบ ได้แก่
  - ๓.๒.๑ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
  - ๓.๒.๒ ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - ๓.๒.๓ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - ๓.๒.๔ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
  - ๓.๒.๕ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
  - ๓.๒.๖ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
  - ๓.๒.๗ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

๔. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปัจจุบันมีกระแสดemandความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติจากสมุนไพรเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อจำหน่ายทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศเป็นจำนวนมาก ประกอบกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านสมุนไพรของประเทศไทย ทำให้เป็นการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทแห่งชาติด้านสมุนไพร (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั้งด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยจึงมีความสำคัญยิ่งต่อบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในด้านการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพและสร้างรายได้ของประเทศ ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรม (สาขาการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร) จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อมีวัตถุประสงค์ให้เภสัชกรมีความรู้ และทักษะในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพร เพื่อนำไปสู่การมีผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีคุณภาพที่ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาแบบครบวงจร โดยมุ่งหวังให้ผู้ผ่านการอบรมมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้และเข้าใจแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ตั้งแต่การควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบ สารสกัดและผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น การแยกเตรียมสารสกัด การทดสอบประสิทธิภาพของสารสกัด การออกแบบรูปแบบและการตั้ง

ตำรับของผลิตภัณฑ์สมุนไพรด้วยเทคโนโลยีทางเภสัชกรรมที่ทันสมัยและเหมาะสมต่อการนำส่งสารสำคัญ การทดสอบความคงตัว และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ที่สามารถนำไปสู่การขออนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และขยายการผลิตในระดับอุตสาหกรรมได้ต่อไป

๕. กำหนดการเปิดอบรม

เป็นไปตามที่สถาบันหลักกำหนด

๖. คุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการอบรม

๖.๑ ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม และ

๖.๒ เป็นผู้ไม่เคยถูกลงโทษหรือมีมลทินมัวหมอง ในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพในระยะเวลา ๒ ปีก่อนสมัครเข้ารับการอบรม

๗. การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม

ผู้ที่มีคุณสมบัติครบตามข้อ ๖ สามารถสมัครเข้ารับการอบรมตามแบบใบสมัคร โดยมีการสอบคัดเลือกตามที่วิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทยกำหนด

๘. โครงสร้างหลักสูตร

๘.๑	ระยะเวลาการฝึกอบรม	ไม่น้อยกว่า	๑๖	สัปดาห์
๘.๒	จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	๑๖	หน่วยกิต แบ่งเป็น
	๑) ภาคทฤษฎี	ไม่น้อยกว่า	๒	หน่วยกิต
	๒) ภาคปฏิบัติ	ไม่น้อยกว่า	๑๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้กำหนดให้ภาคทฤษฎีมีจำนวนหน่วยกิตละ ๑๕ ชั่วโมง และ ภาคปฏิบัติมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง

๘.๓ รายวิชาในหลักสูตร

กำหนดโดยสถาบันหลัก โดยจะต้องมีระบบและ/หรือกระบวนการที่จะประกันได้ว่าผู้เข้าอบรมจะได้รับผลสัมฤทธิ์ (ความรู้และทักษะขั้นต่ำที่กำหนด) ตามเป้าหมายของหลักสูตร

๘.๔ การวัดผลการฝึกอบรม ประกอบด้วย

- ๑) การประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม และ
- ๒) การนำเสนอผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือ
- ๓) การสอบข้อเขียน และ/หรือ
- ๔) การสอบทักษะปฏิบัติงาน

๘.๕ การสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้เข้าอบรมจะต้องผ่านการประเมิน ดังต่อไปนี้

- ๑) ได้รับคะแนนจากการประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม และ การนำเสนอผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และ/หรือ

- ๒) ได้รับคะแนนการสอบข้อเขียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ และ/หรือ
- ๓) ได้รับคะแนนการสอบทักษะปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
- ๔) ไม่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือมีมลทินมัวหมองในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ
ในระหว่างการฝึกอบรม

๙. สถาบันที่จัดดำเนินการฝึกอบรม ต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้

๙.๑ การรับรองสถาบัน

๙.๑.๑ สถาบันหลักที่จัดดำเนินการฝึกอบรม จะต้องมีคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใด ดังต่อไปนี้

- ๑) เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ผ่านการรับรองสถาบันจากสภาเภสัชกรรม เช่น คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- ๒) เป็นสถานพยาบาลของรัฐระดับโรงพยาบาลทั่วไปหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่ได้รับการรับรองจากวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย
- ๓) เป็นสมาคมวิชาชีพเภสัชกรรมหรือหน่วยงานในกำกับของสภาเภสัชกรรมที่ได้รับการรับรองจากวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย
- ๔) เป็นองค์กรวิชาชีพ สถานพยาบาล หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่เข้าข่ายตาม ๑), ๒) และ ๓) แต่มีศักยภาพในการจัดการฝึกอบรม และได้รับการรับรองจากวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย

๙.๑.๒ สถาบันสมทบที่จะเป็นสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมสมุนไพร ให้สถาบันหลักดำเนินการประเมินหน่วยงานที่จะใช้เป็นสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมสมุนไพร โดยต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ๑) มีศักยภาพด้านสถานที่ กิจกรรม เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมสมุนไพร และ
- ๒) มีผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในสาขาเภสัชกรรมสมุนไพรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๙.๒ อย่างน้อย ๑ คน เป็นผู้รับผิดชอบการฝึกทักษะที่ชัดเจน และ
- ๓) มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พร้อมให้การสนับสนุน การฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมสมุนไพร

ทั้งนี้จะต้องมีตัวแทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย ร่วมเป็นผู้ประเมินสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมสมุนไพรด้วย อย่างน้อย ๑ คน

๙.๒ คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกอบรมทักษะปฏิบัติ

๙.๒.๑ เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ที่มีคุณสมบัติ ต่อไปนี้

- ๑) ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม และ
- ๒) กำลังปฏิบัติงานหรือทำการสอนในสาขาเภสัชกรรมสมุนไพรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และ

- ๓) ไม่เคยถูกลงโทษหรือมีมลทินมัวหมองในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพในระยะเวลา ๒ ปีก่อนการฝึกอบรมจะเริ่มดำเนินการ และ
- ๔) มีสมรรถนะหรือมีประสบการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้
- (๑) ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรหรือเทียบเท่า ในสาขาเกษตรกรรมสมุนไพร
  - (๒) ได้รับปริญญาโทขึ้นไปหรือเทียบเท่า ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ
  - (๓) ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้นในหลักสูตรนั้น ๆ หรือในหลักสูตรที่วิทยาลัยเกษตรกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ
  - (๔) มีประสบการณ์ในทักษะปฏิบัติงานทางเกษตรกรรมสมุนไพรเป็นที่ประจำอย่างน้อย ๒ ปี

๙.๒.๒ มีอัตราส่วนผู้ควบคุมการฝึกอบรมต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไม่เกินกว่า ๑ ต่อ ๓ ในการฝึกอบรมภาคฝึกทักษะปฏิบัติ

๙.๓ แหล่งค้นคว้าข้อมูลที่ต้องมีในสถานที่ฝึกทักษะปฏิบัติงานทางเกษตรกรรมสมุนไพร ดังนี้

- ๑) หนังสือหรือตำราวิชาการในสาขาเฉพาะทางนั้น ๆ ที่เป็นปัจจุบัน อย่างน้อย ๕ เรื่อง
- ๒) วารสารต่างประเทศในสาขาเฉพาะทางนั้น ๆ ที่เป็นปัจจุบัน อย่างน้อย ๑ เรื่อง
- ๓) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดระยะเวลาฝึกอบรม
- ๔) คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยมีสัดส่วนจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานได้ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม ไม่เกิน ๑ ต่อ ๒

ทั้งนี้จะต้องมีการประเมินศักยภาพและความพร้อมของสถาบันหลัก และสถาบันสมทบเพื่อการฝึกอบรมและฝึกทักษะปฏิบัติงานตามข้อ ๙.๑ ถึง ๙.๓ ซ้ำทุก ๕ ปี

๑๐. งบประมาณในการฝึกอบรม

สถาบันหลักและสถาบันสมทบที่ดำเนินการฝึกอบรมเป็นผู้กำหนดร่วมกัน

๑๑. กิจกรรมในการฝึกอบรม

กิจกรรมในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑๑.๑ ภาคทฤษฎี (๒ หน่วยกิต) บรรยายไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง เนื้อหาประกอบด้วย

- บทนำ กระบวนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (๒ ชั่วโมง)
- กฎหมาย การควบคุมกำกับและการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร (๔ ชั่วโมง)
- แนวโน้มผลิตภัณฑ์และความต้องการของผู้บริโภค (๓ ชั่วโมง)
- การทดสอบประสิทธิภาพและความปลอดภัย (๔ ชั่วโมง)
- การจัดหาและการจัดการวัตถุดิบ ตามหลักการ GACP (๓ ชั่วโมง)
- กระบวนการสกัดและการแยก (๓ ชั่วโมง)

- การควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ สารสกัด และตำรับยา ตามเภสัชตำรับ (๓ ชั่วโมง)
- การตั้งตำรับผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการศึกษาความคงสภาพ (๕ ชั่วโมง)
- การออกแบบและคัดเลือกบรรจุภัณฑ์และฉลาก (๓ ชั่วโมง)

๑๑.๒ ภาคปฏิบัติ (๑๔ หน่วยกิต) ไม่น้อยกว่า ๑๔ สัปดาห์ (๔๒๐ ชั่วโมง) ประกอบด้วยการฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

๑. ปฏิบัติงานทักษะการคัดเลือกและควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบ (๑ สัปดาห์)
๒. ปฏิบัติงานทักษะกระบวนการสกัดและการแยก (๑ สัปดาห์)
๓. ปฏิบัติงานทักษะการควบคุมคุณภาพของสารสกัด (๑ สัปดาห์)
๔. ปฏิบัติงานทักษะการทดสอบประสิทธิผลและความปลอดภัย (๑ สัปดาห์)
๕. ปฏิบัติงานทักษะการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตั้งตำรับและการศึกษาความคง

สภาพ (๑ สัปดาห์)

๖. ปฏิบัติงานทักษะการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพร (๑ สัปดาห์)

ระยะเวลาที่เหลือ ๘ สัปดาห์ จะเป็นการฝึกปฏิบัติงานในพื้นที่จริงตามที่ต้นสังกัดและปฏิบัติงานอยู่หรือตามแหล่งฝึกที่ได้รับการรับรองจากวิทยาลัยเกษตรกรรมสมุนไพรแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด